Europeiska unionens officiella tidning

SV
L-serien

2026/1080

13.5.2026

RÅDETS BESLUT (EU) 2026/1080

av den 21 april 2026

om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114 jämförd med artikel 218.6 andra stycket a v,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

med beaktande av Europaparlamentets godkännande [1],

av följande skäl:

(1) I enlighet med rådets beslut (EU) 2024/2218 [2] undertecknades den 5 september 2024 Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer (*konventionen*) på Europeiska unionens vägnar, med förbehåll för att den ingås vid en senare tidpunkt.

(2) I konventionen fastställs allmänna principer och skyldigheter som parterna i konventionen bör iaktta för att säkerställa skyddet av de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatens principer i samband med aktiviteter under livscykeln för system för artificiell intelligens (AI-system).

(3) Den 13 juni 2024 antog Europaparlamentet och rådet, på grundval av artiklarna 16 och 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 [3], som innehåller harmoniserade regler, generellt baserade på fullständig harmonisering, för utsläppande på marknaden, ibruktagande och användning av AI-system i unionen. De reglerna är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, såvida inget annat uttryckligen anges i den förordningen. I unionen sker genomförandet av konventionen uteslutande genom förordning (EU) 2024/1689 och, i tillämpliga fall, andra relevanta unionsregelverk.

(4) Aktiviteter under livscykeln för AI-system som rör skydd av nationella säkerhetsintressen är undantagna från konventionens tillämpningsområde. Förordning (EU) 2024/1689, som kommer att vara den huvudsakliga unionsrättsakt som genomför konventionen, undantar också från sitt tillämpningsområde AI-system som släpps ut på marknaden, tas i bruk eller används, med eller utan ändring, uteslutande för ändamål som rör nationell säkerhet, samt utdata från AI-system som används i unionen uteslutande för sådana ändamål, oavsett vilken typ av enhet som utför dessa aktiviteter. Den nationella säkerheten är också i fortsättningen varje medlemsstats eget ansvar i enlighet med artikel 4.2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). Följaktligen bör unionens ståndpunkt som ska uttryckas vid den partskonferens som inrättas genom konventionen respektera de begränsningar som anges ovan. Kommissionen bör vid partskonferensens möten särskilt avstå från att diskutera eller inta någon ståndpunkt om aktiviteter under livscykeln för AI-system som rör skydd av nationella säkerhetsintressen.

[1] Godkännande av den 11 mars 2026 (ännu inte offentliggjort i EUT).

[2] Rådets beslut (EU) 2024/2218 av den 28 augusti 2024 om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer (EUT L, 2024/2218, 4.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2218/oj).

[3] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 av den 13 juni 2024 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordning om artificiell intelligens) (EUT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

(5) Eftersom konventionen i stor utsträckning är tillämplig på samma personkrets som förordning (EU) 2024/1689, och i stor utsträckning har samma materiella tillämpningsområde och materiella bestämmelser som den förordningen, vilken kompletteras genom andra relevanta unionsregelverk, kan ingåendet av konventionen påverka gemensamma unionsregler eller ändra deras räckvidd i den mening som avses i artikel 3.2 i EUF-fördraget. Sådana andra relevanta delar av unionens regelverk omfattar rättsakter som syftar till att genomföra de grundläggande rättigheter som stadfästs i unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, såsom unionens lagstiftning om icke-diskriminering, inbegripet rådets direktiv 2000/43/EG ([4]) och 2000/78/EG ([5]), unionens regelverk om skydd av personuppgifter, inbegripet Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/679 ([6]) och (EU) 2022/2065 ([7]), vilka syftar till att säkerställa en säker, förutsägbar och tillförlitlig onlinemiljö där grundläggande rättigheter, inbegripet rätten till yttrandefrihet och rätten att ta emot och sprida information, respekteras, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/900 ([8]) samt produktsäkerhetslagstiftning och lagstiftning om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister, inbegripet rådets direktiv 85/374/EEG ([9]). Unionen har därför exklusiv extern befogenhet att underteckna konventionen. Följaktligen är det endast unionen som bör bli part i konventionen.

(6) Partskonferensen kommer att spela en viktig roll för konventionens effektiva genomförande, inbegripet genom att utfärda särskilda rekommendationer om dess tolkning och tillämpning. Partskonferensen kommer också att överväga möjliga ändringar av konventionen. I enlighet med artikel 218.9 i EUF-fördraget bör rådet på förslag av kommissionen anta beslut om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska intas i partskonferensen, i fall där detta organ ska anta akter med rättslig verkan, särskilt partskonferensens arbetsordning. Vid förhandlingarna om arbetsordningen, som ska antas genom konsensus inom tolv månader från konventionens ikraftträdande, kommer unionen att sträva efter att säkerställa att den får 27 röster, vilket återspeglar antalet medlemsstater. Om unionen får 27 röster bör kommissionen såsom unionens företrädare säkerställa en förstärkt samordning med medlemsstaterna för att uttrycka enhetliga ståndpunkter inom partskonferensen och utöva sin rösträtt på unionens vägnar. En sådan förstärkt samordning är särskilt relevant med tanke på att alla medlemsstater även är medlemmar i Europarådet och med hänsyn till den artificiella intelligensens snabbt föränderliga karaktär samt behovet av en enhetlig globalt tillämplig ram på AI-området. För att säkerställa en förstärkt samordning bör rådet delta i utformningen av alla ståndpunkter, oavsett ståndpunktens beskaffenhet, inbegripet de som baseras på artikel 16.1 i EU-fördraget och artikel 218.9 i EUF-fördraget. Om unionen trots sina ansträngningar inte kan uppnå 27 röster bör kommissionen, för att säkerställa att unionen har det röstantal som återspeglar dess tyngd i Europarådet och gör det möjligt för den att på lämpligt sätt försvara sina intressen, föreslå att medlemsstaterna, i enlighet med artikel 2.1 i EUF-fördraget och med full respekt för unionens exklusiva befogenhet, ges befogenhet att ansluta sig till konventionen vid sidan av unionen.

(7) Kommissionen kommer att uppmana varje medlemsstat att skicka en företrädare som ska åtfölja kommissionens representation som en del av unionens delegation vid partskonferensens möten. Principen om lojalt samarbete ska respekteras.

(8) Vad gäller andra avtal som kan komma att ingås i framtiden under överinseende av Europarådet eller i andra internationella forum, inbegripet på AI-området, samt vad gäller eventuella ändringar av konventionen, bör fördelningen av externa befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna bedömas mot bakgrund av särdragen hos varje sådant instrument. Det är av yttersta vikt att unionen och dess medlemsstater kan fortsätta att spela sin direkta och aktiva roll när det gäller att uttrycka unionens röst och försvara dess intressen på ett konsekvent och samordnat sätt, fullt ut i linje med fördragen.

(9) Konventionen och de förklaringar som åtföljer detta beslut bör godkännas på unionens vägnar.

([4]) Rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (EGT L 180, 19.7.2000, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj).

([5]) Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling (EGT L 303, 2.12.2000, s. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([7]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) (EUT L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([8]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/900 av den 13 mars 2024 om transparens och inriktning när det gäller politisk reklam (EUT L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj).

([9]) Rådets direktiv 85/374/EEG av den 25 juli 1985 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister (EUT L 210, 7.8.1985, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1985/374/oj).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer (*konventionen*) godkänns härmed på Europeiska unionens vägnar ([10]).

Artikel 2

De förklaringar som ska lämnas till Europarådets generalsekreterare och som åtföljer detta beslut godkänns härmed på unionens vägnar.

Artikel 3

I unionen ska genomförandet av konventionen uteslutande ske genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 och, i tillämpliga fall, andra relevanta unionsregelverk.

Artikel 4

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Luxemburg den 21 april 2026.

På rådets vägnar

K. KALLAS

Ordförande

([10]) Texten till konventionen offentliggörs i EUT L, 2026/1081, 13.5.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2026/1081/oj.

BILAGA

Förklaringar från Europeiska unionen

1. Förklaring från Europeiska unionen om tillämpningsområdet med avseende på privata aktörer enligt artikel 3.1 b i konventionen

   Med erinran om skyldigheten enligt artikel 3.1 b i konventionen att hantera risker och konsekvenser som följer av privata aktörers verksamhet under livscykeln för system för artificiell intelligens, i den utsträckning denna inte omfattas av led a i den bestämmelsen, på ett sätt som stämmer överens med konventionens mål och syfte, förklarar unionen att den kommer att tillämpa de principer och skyldigheter som anges i kapitel II–VI i konventionen på privata aktörers verksamhet i form av utsläppande på marknaden, tillhandahållande och användning av system för artificiell intelligens i Europeiska unionen genom genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1689 av den 13 juni 2024 om harmoniserade regler för artificiell intelligens och om ändring av förordningarna (EG) nr 300/2008, (EU) nr 167/2013, (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 och (EU) 2019/2144 samt direktiven 2014/90/EU, (EU) 2016/797 och (EU) 2020/1828 (förordning om artificiell intelligens). Andra relevanta unionsregelverk kan också vara tillämpliga på denna verksamhet och bidra till genomförandet av konventionens principer och skyldigheter.

2. Förklaring från Europeiska unionen om det territoriella tillämpningsområdet enligt artikel 32.1 i konventionen

   Enligt artikel 32.1 i konventionen förklarar unionen, med avseende på unionens befogenhet, att ramkonventionen om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer ska tillämpas på de territorier där EU-fördragen är tillämpliga i enlighet med artikel 52 i fördraget om Europeiska unionen och de villkor som fastställs i bland annat artikel 355 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.